

DEKLARACIJA O POSVEĆENOSTI PITANJU ŽENA U DIGITALNOM SVIJETU (WiD)

EU se suočava s neusporedivim manjkom stručnjaka informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT). Žene čine 52% europske populacije, a samo njih 15% ima poslove vezane uz IKT. Samo jedan od šest stručnjaka u EU, odnosno jedan od tri diplomanata iz područja znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), je žena. Ova nedovoljna zastupljenost uočava se na svim razinama digitalne ekonomije: u inženjerstvu i fizici, ali također i po broju žena koje su zaposlenice, na rukovodećim pozicijama u korporacijama i poduzetnice. Povećanje sudjelovanja, vidljivosti i angažiranosti žena u digitalnoj ekonomiji moglo bi pomoći rješavanju pitanja nedostatka IKT znanja u EU te potaknuti ekonomski rast i širi društveni napredak.

Slabo sudjelovanje žena u digitalnoj ekonomiji ima složene i višeslojne korijene. Glavne prepreke su rodna pristranost i socijalno-kulturološke konstrukcije, koje u raznim životnim fazama odvrćaju djevojke i mlade žene od upisivanja studija i ostvarivanja karijera iz područja znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM). Nužno je integrirati spoznaju o rodnoj pristranosti u sve relevantne sektore uključujući u inicijalno i kontinuirano usavršavanje nastavnika; riješiti pitanje strukturalnih zapreka poput radnih uvjeta i kulture, a koje sprječavaju djevojke i žene da uđu u područje u kojem pretežno dominiraju muškarci; te povećati vidljivost nedovoljno cijenjenih uzora kako bi se inspiriralo djevojke i žene.

U navedenom kontekstu, nadovezujući se na zaključke Predsjedništva od 6. prosinca 2018. godine, o rodnoj ravnopravnosti, mladima i digitalizaciji te Deklaraciji o rodnoj ravnopravnosti koju je potpisalo 27 država članica 12. listopada 2018. godine, potpisnici ove Deklaracije:

- **Prepoznaju** da stvaranje rodni stereotipa, kulturno obeshrabrivanje i nedostatak svijesti i promocije ženskih uzora sprječavaju i negativno utječu na mogućnosti djevojkama i ženama u STEM studijima, povezanim karijerama i digitalnom poduzetništvu te dovode do diskriminacije i manje prilika za žene na tržištu rada.
- **Naglašavaju** da rodna pristranost može utjecati na ravnopravnost muškaraca i žena u odnosu na pojavu novih tehnologija poput umjetne inteligencije.
- **Slažu se da će**, uzimajući u obzir demografski pad Europe i pojačanu potražnju za IKT stručnjacima, doprinos žena biti ključan u naporima Europe da uspostavi što više održivu ekonomiju i društvo kroz digitalnu inovaciju.
- **Svjesni su** da žene u sektorima informacijske i komunikacijske tehnologije zarađuju 19% manje od muškaraca te da time nisu u ravnopravnom položaju s muškarcima u sektoru.
- **Uzimaju u obzir** nedovoljnu zastupljenost žena na vodećim pozicijama u digitalnoj ekonomiji kao i svim ostalim produktivnim sektorima te žurnu potrebu promicanja ravnopravnosti između muškaraca i žena na svim razinama donošenja odluka u poslovanju i upravljanju.
- **Ističu** međusektorsku prirodu ovog fenomena, ukorijenjenu u svjesnu ili nesvjesnu rodnu pristranost pokrivajući sektor obrazovanja, prikaz žena u medijima i oglašavanja u medijima i stvarnom životu, kao i odgovornost privatnog sektora u proaktivnom traženju,

razvijanju i zadržavanju ženskih talenata i usadivanju uključive poslovne kulture u svoja poduzeća.

- **Razumiju** da bi opsežna djelovanja trebala već brojne postojeće inicijative učiniti šire dostupnima, integrirajući ih u obrazovne sustave i sustave usavršavanja te pridobivajući medijsku podršku.

Potpisnici ove Deklaracije obvezuju se na suradnju s tijelima javne vlasti i predstavnicima javnog i privatnog sektora te s civilnim društvom u radu na uzrocima ovog fenomena:

- 1. Provođenjem nacionalne međusektorske ciljane strategije** za djevojke i žene ili integriranjem cjeline „Žene u digitalnom svijetu“ u relevantne postojeće nacionalne strategije. Nacionalna strategija ili povezana integrirana cjelina bi trebala raditi na povećanju rodne ravnopravnosti u sektoru fokusirajući se na obrazovanje i kvalifikaciju, garantirajući radno okruženje prilagođeno ženama, jednake mogućnosti, nediskriminaciju na tržištu rada te prikupljanje podataka razvrstanih prema spolu.

Ciljevi takve strategije/integrirane cjeline mogli bi uključivati: suzbijanje rodni stereotipa u digitalnom svijetu; promoviranje uzora; motiviranje djevojaka da od najranije dobi istražuju STEM studije; poticanje ponovnog osposobljavanja ili usavršavanja žena iz postojeće radne snage; osnivanje programa mentorstva; podržavanje digitalnih vještina za nezaposlene žene i žene ranjivih skupina; poboljšanje ugleda i svijesti o IKT karijerama.

Primjeri učinkovitih djelovanja: metodologije podučavanja i praktičnog iskustva sa STEM-om; obučavanje obrazovnih službi za profesionalnu orijentaciju za obrazovanje nakon završene srednje škole o rodnoj pristranosti; podrška digitalnih vještina za nezaposlene žene; dizajniranje i implementiranje obrazovnih mjera (nacrt kurikuluma, programi potpore, itd.) kako bi se podigla svijest o IKT-u kao mogućoj karijeri za djevojke i žene; primjena mjera kojima bi se jamčio jednak pristup IKT studijima za sve studente u ranoj fazi iz razloga što se rani doticaj s IKT-om pokazao pozitivnim utjecajem na djevojke pri odabiru karijera; dizajniranje i uvođenje fleksibilnih i raznovrsnih programa ponovnog osposobljavanja za žene kako bi postale IKT stručnjakinje; mjere jednake plaće za isti posao ili posao jednake vrijednosti; aktivnosti koje pospješuju ravnotežu privatnog i poslovnog života te koje promoviraju radnu kulturu rodne ravnopravnosti, uključujući nultu stopu tolerancije za spolno uznemiravanje; promoviranje zajedničke očinske i majčinske odgovornosti.

- 2. Poticanjem medija** da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se stvorila pozitivna javna slika žena u IKT-u, temeljena na raznovrsnoj selekciji IKT profesija i uspješnih uzora; suzbili stereotipi te promovirala rodna ravnopravnost u njihovim emitiranjima koji se bave temama tehnologije i znanosti, kao i promovirao prikaz žena u znanstvenim i tehničkim ulogama te na vodećim pozicijama u medijima i u stvarnom životu.
- 3. Osnivanjem Dana djevojaka i žena u IKT-u širom Europe** koji bi se obilježavao na isti dan diljem EU-a. Svrha toga bi bila podizanje svijesti o uzorima u STEM područjima,

poticanje djevojaka i žena da se odluče za STEM studije i poslovne prilike; i ukazivanje na vezu između STEM obrazovanja i stvarnih profesionalnih smjerova, kao i uključivanje muškaraca u rad na podizanju svijesti kako bi se prikazala važnost industrije i društva koji su više rodno jednaki.

- 4. Poticanjem i promoviranjem radne kulture koja nije diskriminirajuća (uključujući radne uvjete)** u poduzećima stimulirajući ih kroz razne mjere, drugim riječima, platforme za suradnju, nagrade/značke ili druge poticaje relevantne u državi; organizirajući i nadgledajući stvaranje namjenskih platformi s više dionika sponzoriranih od strane privatnog sektora za suradnju sa školama, sveučilištima, agencijama za zapošljavanje, medijima i start-up inkubatorima u pružanju stručnog usmjeravanja fokusiranog na STEM, mentorsku pomoć, stipendije te mogućnosti kapitalnog pothvata kako bi se podržalo žene poduzetnice i start-upove koje vode žene, kao i suzbilo spolno uznemiravanje. Ovaj rad bi trebao uključivati strateška partnerstva s industrijom poput izvršnih direktora poduzeća visoke tehnologije. Poduzeća koja sudjeluju u platformama mogu biti podupirana u smislu pristupa javnom financiranju i javnoj nabavi.
- 5. Unaprjeđivanjem uravnoteženijeg sastava, gdje je to moguće,** muškaraca i žena u nacionalnim i europskim tijelima, upravama i odborima koji se bave digitalnim materijama.
- 6. Kontinuirano poboljšavanje mehanizama praćenja** te indikatora kako bi se pratio razvoj uključenosti žena i njihovo stvarno sudjelovanje u digitalnoj ekonomiji i društvu.

Potpisnici ove Deklaracije pozivaju socijalne partnere na potporu ovoj deklaraciji i doprinosu njenoj uspješnoj provedbi. Potpisnici će ministru, za „Žene u digitalnom svijetu“, dodijeliti odgovornost u radu s nacionalnim dionicima i Europskom komisijom za djelovanja u svezi s ovom Deklaracijom. Potpisnici ove Deklaracije pozivaju sve države članice, EFTA-u i države EGP-a, na njezino potpisivanje.